

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: “Europa želi kontrolu nad rijetkim metalima: Ovako njemački gradić prkosi Kini”

Datum objave članka: 22.08.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/europa-zeli-kontrolu-nad-rijetkim-metalima-evo-kako-se-ovaj-njemacki-gradic-pokusava-suprotstaviti-kini-20250822?meta_refresh=1

Ime i prezime studenta: Lena Okretič

Ime i prezime mentora: Izv. prof. dr. sc. Dario Maradin

1. Kratki opis članka

Članak s portala tportal.hr objavljen 22. kolovoza 2025. godine analizira kako Europa, odnosno konkretno njemački grad Bitterfeld nastoje smanjiti svoju ovisnost o Kini u opskrbi rijetkih zemnih i magnetskih metala. Navodi se da Europa uvozi oko 85 % lakih i 100 % teških rijetkih metala te da Kina proizvodi približno 90 % magneta za svjetsko tržište. Također se opisuje kako je u gradu Bitterfeldu otvoreno postrojenje za recikliranje takvih metala koje je suočeno s izazovima profitabilnosti, zbog pada cijena metala. U članku se navodi kako se u Europi još uvijek reciklira manje od jedan posto rijetkih zemnih metala. Europska unija je zbog toga 2024. godine donijela Zakon o kritičnim sirovinama kojim želi povećati domaće iskorištavanje, preradu i reciklažu do 2030. godine te smanjiti ovisnost o državama izvan EU-a. Uz to, planira se pokretanje nove platforme koja će povezivati kupce i dobavljače strateških sirovina kako bi se osigurala pouzdana i raznolika opskrba u budućnosti.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

U donju tablicu unesi svaku tvrdnju koja je provjerena, njezinu ocjenu i korišteni izvor.

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	Gotovo 50 % ukupnog elektroničkog otpada u Europska unija ostaje ne prikupljeno, a manje od 40 % se reciklira.		Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
2	Europska komisija planira revidirati Direktivu o elektroničkom otpadu, uredbu EU-a o gospodarenju		Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	elektroničkim otpadom, da bi bolje uskladila prikupljanje, obradu i tržišne poticaje.		to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
3	Njemački gradić Bitterfeld je europski predvodnik u recikliranju rijetkih zemnih metala (REE – Rare Earth Elements).	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
4	Rijetki zemni metali su ključni za proizvodnju trajnih magneta koji se koriste u potrošačkoj elektronici, obnovljivim izvorima energije i obrambenim tehnologijama.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
5	U svibnju 2024. obiteljska njemačka tehnološka grupacija Heraeus otvorila je u Bitterfeldu pogon opisan kao “najveći za recikliranje rijetkih magneta u Europi”.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082) te prema službenim mrežnim stranicama Heraeus grupacije (https://www.heraeus-group.com/en/news-and-stories/2024-remloy-largest-recycling-plant/), tvrdnja je točna.
6	U početku je cilj tog pogona bio godišnje proizvoditi oko 600 tona magnetskog praha rijetkih zemnih metala, s planovima da se ta brojka udvostruči na 1 200 tona.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082) te prema službenim mrežnim stranicama Heraeus grupacije (https://www.heraeus-group.com/en/news-and-stories/2024-remloy-largest-recycling-plant/), tvrdnja je točna.
7	Godinu dana nakon otvorenja iz Heraeusa kažu da se postrojenje bori s dostizanjem rentabilnosti, unatoč svojoj potencijalnoj strateškoj važnosti.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
8	Četiri industrijska sektora u Njemačkoj (automobilska industrija, strojarstva i	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	inženjerska postrojenja, energetika i obrana) su posebno ovisna o uvozu rijetkih metala; jedan od najpotrebnijih metala je neodimij.		to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
9	Prekid uvoza rijetkih zemnih metala može uzrokovati kašnjenja u proizvodnji, uska grla u opskrbi i porast cijena; dugoročno bi takvi poremećaji mogli rezultirati otkazivanjem projekata u tehnološkim sektorima i uzrokovati stratešku nesigurnost investitora.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
10	Iako Europa posjeduje neke rezerve, trenutno ne iskopava neodimij, već uvozi 100 posto teških zemnih metala poput terbija i 85 posto lakih zemnih metala, uključujući neodimij, iz Kine, a Kina također proizvodi 90 posto magneta koji se koriste u svijetu.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
11	EU je 2024. godine uvela Zakon o kritičnim sirovinama s ciljem da do 2030. Europa iskopa najmanje 10 posto potrebnih sirovina, preradi 40 posto i reciklira 25 posto te smanji ovisnost o bilo kojoj pojedinačnoj zemlji izvan EU-a na najviše 65 posto.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), te prema EUR-Lex bazi pravnih akata Europske unije (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1252), tvrdnja je točna.
12	Prema TRADIUM-u, cijena neodimijevog oksida postupno opada, uz određenu volatilnost, od ožujka 2022., a oko sredine 2024. dosegla je jednu od svojih najnižih razina, što dodatno otežava profitabilnost onima koji se bave recikliranjem metala.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082) te prema Tradium mrežnoj stranici (https://tradium.com/physical-assets/price-developments/#seltene_erden), tvrdnja je točna.
13	Do sada se reciklira manje od jedan posto rijetkih zemnih	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	metala korištenih u EU, rekao je za DW glasnogovornik Europske komisije. Početkom sljedeće godine Unija planira pokrenuti posebnu platformu koja će povezivati kupce i dobavljače strateških sirovina kako bi se diversificirali izvori.		bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
14	Pascal Leroy iz WEEE Forum smatra da Bruxelles treba uvesti posebne kodove za magnete kako bi se mogli pratiti i reciklirati, ističući da količina dragocjenih materijala u otpadu u EU-u odgovara težini oko tri milijuna afričkih slonova.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082), tvrdnja je točna.
15	Platforma Urban Mine, koju je razvio WEEE Forum sa svojim partnerima, prikazuje da je količina dragocjenih materijala u otpadu u Uniji ekvivalentna težini otprilike tri milijuna afričkih slonova.	Točno	Prema portalu Deutsche Welle (https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082) te prema Institutu Ujedinjenih naroda za obuku i istraživanje – SCYCLE programu (https://www.scycle.info/urban-mine-platform-online-available-now/), tvrdnja je točna.

3. Zaključak analize

Na temelju provjere tvrdnji u članku s podacima preuzetima s DW mrežnih stranica te iz izvora kao što su Heraeus Group, EUR-Lex, Tradium i SCYCLE, može se zaključiti da je članak vjerodostojan. Sve ključne tvrdnje potkrijepljene su podacima iz relevantnih i službenih izvora te su u skladu s dostupnim činjenicama o tržištu rijetkih zemnih metala i europskim politikama u tom području.

4. Korišteni izvori

1. Deutsche Welle: <https://www.dw.com/en/german-town-of-bitterfeld-leads-eu-rare-earth-recycling-push-to-end-reliance-on-chinese-imports/a-73424082>
2. Heraeus Group: <https://www.heraeus-group.com/en/news-and-stories/2024-remloy-largest-recycling-plant/>
3. EUR-Lex baza pravnih akata Europske unije: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1252>
4. Tradium: https://tradium.com/physical-assets/price-developments/#seltene_erden
5. SCYCLE UNITAR: <https://www.scycle.info/urban-mine-platform-online-available-now/>